

ΟΠΑΔΙΚΗ ΒΙΑ + ΔΗΜΟΣΙΑ ΤΑΞΗ

Η πρόσφατη δολοφονία του Άλκη Καμπανού από οπαδούς στη Θεσσαλονίκη απέκτησε όλα τα χαρακτηριστικά αυτού που είθισται να αποκαλείται «σκάνδαλο». Και ως γνωστόν, βασικές λειτουργίες του σκανδάλου είναι η συσκότιση της πραγματικότητας, η αίσθηση περί ενός πρωτοφανούς και εξαιρετικού συμβάντος και η διαμόρφωση μιας κατάστασης έκτακτης ανάγκης όπου για να επιλυθεί πρέπει το κράτος να «πάρει μέτρα». Μια συνθήκη γνώριμη, που τα τελευταία δύο χρόνια έχει γίνει η καθημερινότητά μας. Μόνο που το σκηνικό της Θεσσαλονίκης δεν ήταν και τόσο πρωτοφανές. Καταρχάς, ας πούμε δυο λόγια γι' αυτό.

Ο Άλκης Καμπανός σκοτώθηκε αφού δέχτηκε επίθεση μαζί με δύο φίλους του ξαφνικά από περίπου 10 οπαδούς του ΠΑΟΚ. Οι τελευταίοι είχαν πάει στην περιοχή του «Χαριλάου» ψάχνοντας να χτυπήσουν οπαδούς του Άρη που άραζαν εκεί γύρω. Και, όπως προστάζουν τα «οπαδικά ήθη» εδώ και κάμποσα χρόνια, πέρα από το άγριο ξύλο, οι χτυπημένοι θα δεχτούν και ένα «τσίμπημα» στο πόδι για το ενθύμιο. Μόνο που στην προκειμένη περίπτωση αυτό κατέστη και μοιραίο. Δεν υπονοούμε ότι ήταν η «κακιά στιγμή». Αντίθετα, αυτή η στιγμή αποδεικνύει πως αυτή η μαλακισμένη πρακτική θα μπορούσε να έχει τα ίδια αποτελέσματα και άλλες φορές στο παρελθόν. Στην ίδια πόλη, αυτός είναι ο τρίτος θάνατος που σημειώνεται με αντίστοιχο τρόπο την τελευταία 5ετία.

Πολλοί στάθηκαν στο ότι ο Α. Καμπανός ήταν εκτός αυτής της κουλτούρας, κοινώς δεν «πήγαινε γυρεύοντας». Παρότι, όντως, αυτό το γεγονός διαφοροποιεί το συμβάν από άλλα αντίστοιχα του παρελθόντος, το επιχείρημα αυτό υπονοεί – όταν δεν το λέει ευθαρσώς – ότι αυτοί που «πάνε

γυρεύοντας» τους αξίζει να πεθάνουν. Είναι κοινή η γραμμή των, αριστερής και δεξιάς κοπής, νοσταλγών της θάτσερ ότι «άστους να φαγωθούνε μεταξύ τους, αρκεί να μην μας ενοχλούν όταν βλέπουμε μπαλίτσα».

Ενώ υπάρχει μια γενική αίσθηση ότι ο πήχης και η συχνότητα της οπαδικής βίας έχει αυξηθεί τώρα τελευταία, η αλήθεια είναι ότι κοντεύουν ήδη δυο δεκαετίες που αυτή η μορφή μητροπολιτικής –ως επί το πλείστον– βίας εμφανίζει αυτά τα χαρακτηριστικά: όλο και περισσότερα σκηνικά που είναι αποσυνδεδεμένα από τα αθλητικά events, αναβαθμισμένο οπλοστάσιο, «καθαρές» περιοχές. Το πιο κομβικό γεγονός που διαμόρφωσε αυτή τη συνθήκη είναι οι απαγορεύσεις μετακινήσεων οπαδών όπως αυτές εφαρμόστηκαν σταδιακά από τα μέσα της προπερασμένης δεκαετίας. Ενώ και νωρίτερα συνέβαιναν μεγάλες οπαδικές συμπλοκές, αυτές κατά κύριο λόγο λάμβαναν χώρα περίξ ή εντός των γηπέδων, με χρονικό πλαίσιο την διάρκεια του εκάστοτε αγώνα, με συμμετοχή συχνά εκατοντάδων ανθρώπων και την αστυνομία σε ρόλο ενδιάμεσου και πυροσβέστη. Η σταδιακή απαγόρευση των εκδρομών μετέθεσε το πεδίο και το χρόνο της αντιπαράθεσης από τους αγώνες στους εκάστοτε οπαδικούς συνδέσμους ανά γειτονιά, είτε με ραντεβού είτε με ξαφνικά πεσίματα. Είναι ενδεικτικό ότι ακόμα και 30χρονοι σήμερα οπαδοί –μεγάλων ομάδων δεν έχουν δει ποτέ φιλοξενούμενους σε κάποιο ντέρμπι στο γήπεδό τους.

Ταυτόχρονα, την ίδια περίοδο συντελείται μια

σταδιακή μετατόπιση της οργανωμένης οπαδικής βάσης των «μικρών» συνοικιακών ή επαρχιακών ομάδων προς τις μεγάλες ομάδες. Με δεδομένο ότι κατά κανόνα ο υψηλός πήχης της βίας αφορά τις αντιπαραθέσεις μεταξύ των «μεγάλων», η απουσία οργανωμένων οπαδών των επιμέρους τοπικών ομάδων που λειτουργούσαν ως βαλβίδα αποσυμπίεσης σε επίπεδο γειτονιάς, λειτουργεί σωρευτικά στη νέα ειδική μορφή βίας. Οι τοπικές κερκίδες μεταξύ άλλων επιτελούν και μια συγκεκριμένη λειτουργία: εκεί μπορείς να βρεθείς με συμμαθητές σου από το σχολείο, φίλες σου από τη γειτονιά, και με ένα σωρό κόσμο που τον συναντάς χίλιες φορές μέσα στην καθημερινότητά σου. Εκεί, ακόμα κι οι υποστηρικτές των μεγάλων ομάδων συνυπάρχουν μέσα σε μια ενιαία ταυτότητα που κρατάει ισορροπίες στην αντιπαλότητά τους. Είναι πιο δύσκολο να κάνεις ακραία σκηνικά με τον «εχθρό» όταν βρίσκεσαι μαζί του στην κερκίδα της ομάδας της γειτονιάς σου. Έτσι, η απουσία αυτής της διαδικασίας έστρωσε και αυτή με τη σειρά της το έδαφος στην κουλτούρα του «εδώ μόνο εμείς» και των οπαδικά «καθαρών» περιοχών όπου τα διάφορα πεσίματα αμφισβητούν το μονοπώλιο των κουμάντων μέσα στην «επικράτεια». Τα διάφορα ακραία επεισόδια που συμβαίνουν πλέον μεταξύ οπαδών μικρών ομάδων, με πιο χαρακτηριστικό τον δολοφονικό ξυλοδαρμό του Κώστα Κατσούλη στο Ηράκλειο Κρήτης το 2015, δεν αποτελούν αντίφαση στα παραπάνω, αλλά περισσότερο δείχνουν το πώς η

φιγούρα του «οπαδού – κουλιγκάνου» των μεγάλων ομάδων λειτουργεί πλέον σε μεγάλο βαθμό, ως υπόδειγμα στη διαμόρφωση της οπαδικής κουλτούρας εν γένει.

ΟΠΑΔΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗ

Όσα περιγράψαμε παραπάνω, ασχέτως της πραγματικής βαρύτητας ή του μιντιακού αντίκτυπου που έχουν, αποτελούν μειοψηφικό υποσύνολο αυτού που αποκαλείται «οπαδικός κόσμος». Μπορεί στα πέταλα των γηπέδων να τραγουδάνε κατά χιλιάδες για το τάδε ή το δείνα σκηνικό, οι συμμετέχοντες όμως σ' αυτά είναι συνήθως μερικές δεκάδες, και πιο σπάνια μια – δυο εκατοντάδες. Όσο οι βίαιες αντιπαράθεσεις απομακρύνονταν από τα γήπεδα (όπου η συμμετοχή ήταν πιο μαζική αλλά η ένταση της βίας πιο χαμηλή) και κέρδιζαν χώρο στους δρόμους των μητροπόλεων, τόσο το επίπεδο της βίας και τα μέσα που χρησιμοποιούνταν αναβαθμιζόνταν. Μια αντίστοιχη μετατόπιση μπορούμε να δούμε και στη λειτουργία των συνδέσμων. Ενώ παλιότερα η κοινωνικότητα των συνδέσμων μπορεί να περιλάμβανε μια καθημερινή λειτουργία και παρουσία κόσμου με αμφιλεγόμενη έφεση στη χρήση βίας, άτομα που μπορεί εκεί να προμηθεύονταν εισιτήριο για έναν αγώνα κλπ, σταδιακά μέρος αυτής της κοινωνικότητας έγινε περισσότερο προσανατολισμένο π.χ. στην αναμονή μιας ενδεχόμενης επίθεσης.

Και είναι προφανές ότι οι σχέσεις εντός του οπαδικού κόσμου ακολουθούν όλες τις μεταβολές που συμβαίνουν στον ελληνικό κοινωνικό σχηματισμό τις τελευταίες δεκαετίες. Η διεύρυνση των εργασιών του «μαύρου» κεφαλαίου όλο αυτό το διάστημα και η συνεπακόλουθη πρόσδεση ολοένα και περισσότερων υποκειμένων γύρω από αυτό, δεν θα μπορούσε να αφήσει απ' έξω και το χώρο του γηπέδου. Δεν είναι καθόλου παράλογο, αυτή η σταθερή ασχολία με τη «βία» να μετατραπεί σταδιακά σε μεροκάματο, είτε εντός γηπέδου (stewards κ.λπ.), είτε εκτός (διαφόρων ειδών μπραβιλίκια). Κι αυτό την ίδια στιγμή που φιγούρες όπως αυτές των τοξικοεξαρτημένων λιγότευαν από τα πέταλα και οι αντίστοιχες φουσκωμένων γυμνασθριακών πληθαίνουν.

Όμως, το ξαναλέμε. Αυτή η τάση, όσο κι αν δίνει το στίγμα, δεν είναι η πλειοψηφική. Τουναντίον, δρα με όρους άτυπου κοινωνικού ελέγχου πάνω στο υποκείμενο που βρίσκεται μαζικά στα γήπεδα και τους συνδέσμούς. Τα πέταλα και οι σύνδεσμοι εδώ και δεκαετίες αποτελούν πεδίο κοινωνικής αναπαραγωγής ενός αξιοσέβαστου κομματιού του νεανικού προλεταριάτου. Είναι χώροι που, όσο κι αν παρήγαγαν αποκλεισμούς (όπως έμφυλους και σεξουαλικούς) και αυτοκαταστροφικές συμπεριφορές, άλλο τόσο χώρεσαν ένα σωρό κοινωνικές φιγούρες του «περιθωρίου». Είναι εκεί που πολλοί και πολλές έμαθαν να προσέχουν ο ένας τον άλλο, την αγάπη για τη γειτονιά, το χτίσιμο κοινότητων μεταξύ αυτών που βιώνουν τις ίδιες συνθήκες

και τραβάνε τα ίδια ζόρια. Με λίγα λόγια, εκεί που λιγότερο πραγματικά και περισσότερα θεαματικά υπάρχει μόνο σκατίλα, άλλο τόσο υπάρχει και ένας πλούτος προλεταριακών σχέσεων. Και είναι αυτές οι σχέσεις που μπαίνουν στο στόχαστρο της δημόσιας τάξης.

ΑΘΛΗΤΙΚΟΙ ΤΡΟΜΟΝΟΜΟΙ, ΙΔΙΩΝΥΜΟ ΚΑΙ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΕΙΣ

Μετά τα γεγονότα της Θεσσαλονίκης, το κράτος επανεμφανίστηκε ως εγγυητής της ομαλότητας, που θα βάλει τέρμα στην οπαδική βία και θα αποκαταστήσει την τάξη. Στις 21/2/2022 οι υπουργοί Προ.Πο., Δικαιοσύνης και Αθλητισμού ανακοίνωσαν τη νέα νομοθετική ρύθμιση για τη «αθλητική βία». Συγκεκριμένα, «μπαίνει προσωρινό λουκέτο σε όλους τους συνδέσμους μέχρι τις 31 Ιουλίου ως ένα μεταβατικό στάδιο για το νέο τρόπο λειτουργίας τους. Αυτός θα προβλέπει πως ΠΑΕ και ΚΑΕ θα μπορούν να αναγνωρίσουν μία λέσχη φιλάθλων που θα έχει ως έδρα υποχρεωτικά τα γραφεία τους. Παράλληλα, αυστηροποιούνται οι ποινές για κατοχή επικινδύνων αντικειμένων, βιαιοπραγίες, απειλές, είσοδος στους αγωνιστικούς χώρους με σκοπό τη διακοπή αθλητικής εκδήλωσης, ρατσιστικές εκδηλώσεις, δημόσια υποκίνηση σε αδικήματα αθλητικής βίας κλπ. Στα παραπάνω αδικήματα, όπου σήμερα προβλέπεται ποινή φυλάκισης μέχρι 2 έτη θα προβλέπεται ποινή φυλάκισης από 6 μήνες μέχρι 5 έτη. Καθιερώνεται ειδικό ποινικό αδίκημα για όσους κατά τη διάρκεια αθλητικών αγώνων έχουν καλυμμένα χαρακτηριστικά προσώπου με σκοπό να παρεμποδιστεί η ανίχνευση και καταγραφή του από τις συσκευές καταγραφής εικόνας. Με την καθιέρωση του αξιωματικού πάντως, προβλέπεται ειδικότερα ποινή φυλάκισης τουλάχιστον 6 μηνών και χρηματική ποινή. Ταυτόχρονα, απαγορεύεται η αναστολή εκτέλεσης της ποινής για εγκλήματα οπαδικής βίας και καταργείται η δυνατότητα της κατ' εξαίρεση αναστολής της ποινής, η οποία θα εκτίεται υποχρεωτικά άμεσα»¹.

Ας προσπεράσουμε το γραφικό κομμάτι της υπόθεσης, δηλαδή, ότι τιμωρείται αυτεπάγγελτα η απόκρυψη χαρακτηριστικών του προσώπου στους ίδιους χώρους που έχει επιβληθεί υποχρεωτική μασκοφορία ελέω κόβιντ, μέτρο του οποίου η πιθανή εφαρμογή θα έχει κωμικοτραγικά αποτελέσματα. Κατά τα λοιπά, η αυστηροποίηση του τωρινού νομοθετικού πλαισίου επαναφέρει διατάξεις που έρχονται και φεύγουν εδώ και σχεδόν δύο δεκαετίες. Έτσι, λοιπόν, δύο μέρες πριν την επιβολή ανασταλτικής ποινής² σε παράγοντα – ιδιοκτήτη ομάδας για είσοδο σε αγωνιστικό χώρο, έχοντας όπλο και διακόπτοντας το ματς, το ανακοινωθέν διάταγμα εφαρμόζει το καθεστώς ιδιώνυμου για συλληφθέντες οπαδούς, δηλαδή την μη δυνατότητα να έχει η όποια ποινή τους ανασταλτικό χαρακτήρα. Κοινώς, ακόμα και για ένα μικρό αδίκημα, δεν προσμετρούνται καν δεδομένα

όπως το «λευκό ποινικό μητρώο», και κάθε ποινή έχει χαρακτήρα κάθειρξης.

Αυτή η ειδική ποινική μεταχείριση όπως προείπαμε δεν είναι καινούρια. Από τα μέσα της δεκαετίας του 2000, αντίστοιχες διατάξεις περιλάμβαναν και οι νόμοι Ορφανού και Ιωαννίδη. Από τότε είναι πολλές οι περιπτώσεις οπαδών που έχουν μπει έστω και λίγο στη φυλακή επειδή άναψαν ένα καπνογόνο στο γήπεδο, επειδή βρίστηκαν με τους μπάτσους, επειδή μπήκαν στον αγωνιστικό χώρο ή ως τυχαίες προσαγωγές φεύγοντας από το γήπεδο ενώ είχαν προηγηθεί «επεισόδια». Εξίσου πολλοί είναι και οι συλληφθέντες που αναγκάζονται να δίνουν το παρόν στο αστυνομικό τμήμα της γειτονιάς τους 2 και 3 φορές τη βδομάδα και για όσο διαρκούν οι αγώνες των τμημάτων της ομάδας τους – κάτι που είναι καταστροφικό για τη καθημερινότητα αυτών που το υφίστανται. Έχουμε δει, στο πλαίσιο της απαγόρευσης μετακινήσεων, να σπώνονται μπλόκα στην εθνική οδό και να μην επιτρέπεται η είσοδος στο νομό σε οποιοδήποτε ι.χ. έχει πινακίδες από την ίδια πόλη της οποίας η ομάδα παίζει αγώνα εκεί, εκτός έδρας, εκείνη την μέρα. Παράλληλα, με το νόμο Κοντονή του 2015 έκλεισαν πολλοί στεγασμένοι σύνδεσμοι οπαδών, αυστηροποιώντας τους όρους λειτουργίας και επιβάλλοντας πρόστιμα και ποινές είτε στους ιδιοκτήτες των ακινήτων είτε στους υπεύθυνους των συνδέσμων σε περίπτωση «τέλεσης αδικημάτων»³. Ο ίδιος νόμος απαγόρευε την παροχή εισιτηρίων μέσω συνδέσμων, γεγονός που συνέβαλε στην αναδιαμόρφωση της κοινωνικότητάς τους. Στην ίδια κατεύθυνση κινούνται και οι νέες διατάξεις, με βάση τις οποίες η λειτουργία ενός συνδέσμου θα είναι ακόμα περισσότερο προσδεμένη με τις διοικήσεις των ομάδων. Αυτό συνεπάγεται, ότι για να μπορείς να υπάρχουν ως σύνδεσμος θα πρέπει να είσαι ταγμένος στη γραμμή και τη διοικητική πολιτική του εκάστοτε παράγοντα. Τέλος, ας βάλουμε στο κάδρο και την αποτυχημένη προσπάθεια της «εθνικής κάρτα φιλάθλου», μέτρο που επιχειρήθηκε διεθνώς και στα μέρη μας δεν προχώρησε, μεταξύ άλλων γιατί η προβλεπόμενη λεπτομερής καταγραφή των στοιχείων οποιουδήποτε εισερχόταν σε αθλητικό χώρο, ήταν κάτι που ίσχυε ούτως ή άλλως στην αγορά μεμονωμένων εισιτηρίων ή διαρκείας από μεριάς διοικήσεων των ομάδων.

Κοιτώντας όλα τα παραπάνω, βλέπουμε πως σε ό,τι αφορά τον «κόσμο των γηπέδων», και δη το πιο προλεταριακό κομμάτι αυτού, υφίσταται εδώ και καιρό ένα κλιμακούμενο καθεστώς ειδικής μεταχείρισης. Δεν έχουμε καμία ψευδαίσθηση ότι το κράτος νοιάζεται για την οπαδική βία. Αντίθετα, το πρόσχημα αυτής της βίας αποτέλεσε βασικό όχημα στη διαμόρφωση του ελέγχου αυτού του κομματιού. Και κάθε νέα σχετική νομοθετική ρύθμιση προωθούσε αυτό που υποτίθεται ότι θα καταπολεμούσε. Οι φιγούρες των μπράβων που αναδείχθηκαν και καθιερώθηκαν σε γήπεδα και συνδέσμούς, η εξάρτηση του οργανωμένου

Προς έκπληξη κανενός, η στάση της Αριστεράς πάνω στο ζήτημα της δολοφονίας του Α. Καμπανού και την οπαδική βία, όχι απλά σιγόνταρε την -έκτακτη- ανάγκη «να παρθούν δραστηρικά μέτρα, που να μην μείνουν πάλι απλές εξαγγελίες» αλλά την έντυσε και με αντιφασιστικό περιεχόμενο, καθώς στο γεγονός αυτό είδε τη «συνέχεια της δράσης των φασιστών στα ΕΠΑΛ». Για παράδειγμα, οι κνίτες έβγαλαν πανελλαδικά μια αφίσα η οποία μίλαγε για «τάγματα εφόδου και νεοναζι», ενώ η ανακοίνωση του κόμματος μιλούσε για «οπαδικούς στρατούς που αποτελούν παραγωγικό φυτώριο για φασιστικές και εγκληματικές συμμορίες»⁵, υπονοώντας όλους τους οπαδούς εν γένει. Δεν είναι ότι βλέπουν το οπαδικό υποκείμενο ως αδιαφοροποίητο, χωρίς τις αντιθέσεις και τους εσωτερικούς ανταγωνισμούς, με τον τρόπο που εξηγήσαμε παραπάνω. Ούτως ή άλλως το συγκεκριμένο αφήγημα κατέρρευσε πανηγυρικά με το που έγιναν οι πρώτες συλλήψεις. Είναι ότι, όταν επί δύο χρόνια προσπαθείς να πείσεις την κομματική σου νεολαία ότι το κύριο επαναστατικό της καθήκον είναι να κάτσει σπίτι και να κάνει ένα εμβόλιο, είναι αναμενόμενο να στοχοποιείς τις προλεταριακές φιγούρες που μαζικά δεν αφουγκράστηκαν αυτή τη στάση.

Από την άλλη, επειδή το «καλός μπάτσος – κακός μπάτσος» είναι tres passe, πλέον έχουμε να κάνουμε με το «αριστερός μπάτσος – δεξιός μπάτσος». Το τμήμα σωμάτων ασφαλείας του Σύριζα, σε ανακοίνωσή του, αφού μας πει ότι η ΝΔ δεν ακολούθησε την αποτελεσματική πολιτική του Σύριζα στην καταπολέμηση της «οργανωμένης βίας στα γήπεδα», στη συνέχεια αναφέρει πως «η κυβέρνηση της ΝΔ αφού υποβάθμισε τα γεγονότα στα ΕΠΑΛ της Θεσσαλονίκης, αφού για μικροκομματικά οφέλη πουλά διαχρονικά κίβδηλο πατριωτισμό, τώρα παριστάνει την “έκκληκτη” και προαναγγέλλει μέτρα. Όσο όμως επιμένει να κλείνει τα μάτια σε φαινόμενα φασισμού και νεοναζιστικές πρακτικές που βρίσκουν γόνιμο έδαφος μέσα στο χώρο των οργανωμένων οπαδών και να κλείνει το “μάτι” σε μεγαλοπαράγοντες, κανένα μέτρο δε θα είναι αποτρεπτικό»⁶. Αν μη τι άλλο, ενδιαφέρουσα θέση, ιδίως όταν οι συγκεκριμένοι μεγαλοπαράγοντες είναι βασικοί εκδοτικοί υποστηρικτές και χρηματοδότες σου.

Στο ίδιο μήκος κύματος κυμάνθηκαν και άλλες αριστερές τοποθετήσεις, ενώ ο εκπρόσωπος τύπου του Σύριζα, για να ολοκληρώσει το πακέτο, έβαλε και λίγο αντιεμβολιασμό: «Αν ο κ. Οικονόμου θέλει να ερευνηθεί ενδεχόμενη σύνδεση του κατηγορούμενου ως δολοφόνου του 19χρονου Άλκη με την ακροδεξιά, ας ανατρέξει σε φασιστικούς θύλακες ιδιαίτερα δραστήριους στα συλλαλητήρια κατά της “προδοτικής” Συμφωνίας των Πρεσπών, σε αντιεμβολιαστές και “τάγματα εφόδου”, που με τη σιωπή τους ή την ανοχή τους καλύπτουν στελέχη της Νέας Δημοκρατίας στη Βόρεια Ελλάδα»⁷.

κομματιού του γηπέδου από κάθε μαφιόζο παράγοντα, οι μπάτσοι και οι δικαστές που ακόμα και για ψύλλου πήδημα μπορεί να σε οδηγήσουν στη φυλακή, είναι όλα μορφές πειθάρχησης αυτού του ταξικού υποκειμένου.

Παρότι δεν θα το αναπτύξουμε εδώ περαιτέρω, έχει σημασία να πούμε ότι οι παραπάνω πολιτικές περί αθλητισμού αφορούν ταυτόχρονα και το πώς διαμορφώνονται καπιταλιστικά τα ίδια τα αθλήματα (και κυρίως το ποδόσφαιρο) ως προϊόντα. Οι τζέροι που διαμορφώνονται πλέον γύρω από μεταγραφές, τηλεοπτικά συμβόλαια, στοιχηματικές εταιρίες καθώς και η εισαγωγή νέων τεχνολογιών και η ψηφιοποίηση της «θέασης» θέτουν υπό θεμελιώδη αναδιάρθρωση όχι μόνο το ίδιο το παιχνίδι αλλά και όλα τα υποκείμενα που εμπλέκονταν γύρω από αυτό, κάνοντας τον κόσμο του γηπέδου –και ειδικά του πετάλου– λιγότερο αναγκαίο και ίσως ανεπιθύμητο. Την ίδια στιγμή, αυτοί οι νόμοι διευθετούν τα κουμάντα μεταξύ των διοικήσεων στις ομοσπονδιακές ενώσεις των ομάδων, που με τη σειρά τους αντανακλούν τα κουμάντα τους στις μη αθλητικές μπίζνες τους. Ο υποκριτικός καημός που έδειξαν διάφοροι αθλητικοί παράγοντες για την δολοφονία του Α. Καμπανού ξεκίνησε και τελείωσε μέσα σε αυτή την αντιπαράθεση.

ΓΗΠΕΔΑ ΚΑΙ ΟΠΑΔΟΙ ΣΤΟΝ ΚΑΙΡΟ ΤΟΥ COVID

Τα μέτρα έκτακτης ανάγκης που εφαρμόστηκαν στα γήπεδα με πρόσχημα τον κόβιντ κοιτούσαν στην ίδια κατεύθυνση που χάραξαν τα νομοσχέδια των τελευταίων δεκαετιών, αλλά και στις επιταγές των αλλαγών που δρομολογούνται συνολικά στον μοντέρνο αθλητισμό. Η επιβολή του social distancing στο γήπεδο μια χαρά συμβαδίζει με την τάση μόνο για καθήμενους (και όχι όρθιους) που εμφανίζεται στα ευρωπαϊκά γήπεδα εδώ και χρόνια. Τα παιχνίδια κεκλεισμένων των θυρών για μήνες και η αυξομείωση των επιτρεπόμενων παρευρισκόμενων ανάλογα με τους υγειονομικούς δείκτες κινείται στην ίδια κατεύθυνση με τις απαγορεύσεις μετακινήσεων και την αυξανόμενη επιδίωξη για τηλε-παρακολούθηση των αγώνων. Η είσοδος μόνο για εμβολιασμένους, εφαρμόζει μια νέα υποχρεωτική επίδειξη στοιχείων πλάι στην ταυτότητα και το αμκα που χρειαζόταν μέχρι τώρα για να βγάλεις εισιτήριο και κάρτα διαρκείας. Στα άδεια γήπεδα είδαμε τυπωμένες φωτογραφίες φιλάθλων «για να είναι παρόντες στον αγώνα», τα μεγάφωνα παίζανε ηχογραφημένα –συγκεκριμένα προφανώς– συνθήματα, ενώ οπαδοί κλήθηκαν να αγοράσουν εισιτήριο σε «εικονική κερκίδα»⁴. Και όπως ήταν προφανές, τα διάφορα βίαια σκηνικά εντάθηκαν, όσο ο κόσμος αποκλειόταν από το να πάει στο γήπεδο.

Βέβαια, τα γήπεδα όπως και κάθε έδαφος στο οποίο αναπαράγεται η εργατική τάξη αποτελούν σημείο ανταγωνισμού. Σε πολλές περιπτώσεις τα πρωτόκολλα σπάσανε. Σε συγκεκριμένες θύρες έμπαινες χωρίς πιστοποίηση. Η μασκοφορία

πήγε περίπατο για να φωναχτούν συνθήματα. Οργανωμένοι οπαδοί διαφόρων ομάδων έκαναν συγκεντρώσεις ενάντια στα μέτρα ή έδωσαν από κοινού καταλυτικό τόνο σε διαδηλώσεις, όπως στην περίπτωση της Νέας Σμύρνης τον Μάρτιο του 2021. Με τον ίδιο τρόπο που στο παρελθόν, τμήματα οπαδών έχουν έρθει σε αντιπαράθεση με τις διοικήσεις των ομάδων τους και τους μπράβους τους, τα έχουν βάλει με την αστυνομία, έχουν καταργήσει στην πράξη τις απαγορεύσεις μετακινήσεων ερχόμενοι σε συνεννόηση με τους αντιπάλους τους.

Είναι ξεκάθαρο ότι όσο η κρίση βαθιάει και το no future γίνεται υπαρξιακός ορίζοντας για όλο και περισσότερες από μας, η κατασταλτική διαχείριση κομματιών της εργατικής τάξης θα γίνεται βασικός όρος της καπιταλιστικής αναδιάρθρωσης. Εκεί εδράζεται η «ανάγκη για αυστηροποίηση των μέτρων για την οπαδική βία». Εκεί αποσκοπεί ο νέος τρόπος της «εγκληματικότητας ανηλίκων». Στο σπάσιμο των προλεταριακών κοινοτήτων και τη νομιμοποίηση (με τυπικούς και πραγματικούς όρους) του να τεθούν οι ζωές μας κάτω από την επιτήρηση των κάθε λογής μπάτσων και μαφιόζων.

1. Insider.gr, *Αθλητική βία: Κλείνουν οι σύνδεσμοι μέχρι τον Ιούλιο, αυστηροποιούνται οι ποινές* - Αναλυτικά τα μέτρα, 21/2/2022.

2. In.gr, *Φυλάκιση 25 μηνών στον Ιβάν Σαββίδη*, 24/2/2022.

3. Huffingtonpost.gr, *Γνωστούς συνδέσμοι οπαδών κλείνει ο νόμος Κοντονή. Σε έξαρση ο χουλγκανισμός*, 10/9/2015.

4. Olymptiacossfr.gr, *«Παίρνω θέση στην κερκίδα»*, 12/5/2021.

5. Iefimerida.gr, *ΚΚΕ για οπαδική βία: Ανακυκλώνουν τα ίδια μέτρα -Λες και δεν ξέρουν ότι η επιχειρηματική δράση χρειάζεται οπαδικούς στρατούς*, 8/2/2022.

6. Syriza.gr, *Ανακοίνωση του Τμήματος Σωμάτων Ασφαλείας του ΣΥΡΙΖΑ – Προοδευτική Συμμαχία*, 7/2/2022.

7. Efsyn.gr, *ΣΥΡΙΖΑ και ΜέΡΑ25 ζητούν να ερευνηθεί διασύνδεση της δολοφονίας του Άλκη με την ακροδεξιά*, 3/2/2022.